הוציאו לו פרק חמישי יומא

ואי בעית אימא אי סבירא לן הקפה ברגל דכולי עלמא לא פליגי דילפינן פנים מחוץ והכא קא מיפלגי מר סבר הקפה ביד ומר סבר [א]הקפה ברגל ואי בעית אימא דב"ע הקפה ביד והכא בהא קא מיפלגי מר סבר ילפינן יד מרגל ומר סבר לא ילפינן וסבר ר' יוסי הגלילי הקפה ביד והא מדקתני סיפא ר' אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא מכלל דתנא קמא לא סבירא ליה אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא מר סבר הקפה ביד ומר סבר הקפה ברגל [א] ואי בעית אימא [ב] בהא קא מיפלגי מר סבר סביב דמזבח פנימי כסביב דמזבח החיצון ומר סבר כוליה מזבח פנימי במקום חדא קרן דמזבח חיצון קאי תניא אמר ר' ישמעאל שני כהנים גדולים נשתיירו במקדש [ג] ראשון זה אומר בידי הקפתי וזה אומר ברגלי הקפתי זה נותן טעם לדבריו וזה נותן טעם לדבריו סביב דמזבח פנימי כסביב דמזבח החיצון וזה נותן טעם לדבריו כוליה מזבח פנימי במקום חדא קרן דחיצון קאי: רבי אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא: מתניתין מני ר' יהודה היא דתניא ר' מאיר אומר רבי אליעזר אומר במקומו עומד ומחטא ועל כולן היה נותן ממעלה למטה חוץ מאותה שבאלכסון שנותן ממטה למעלה רבי יהודה אומר ר' אליעזר אומר במקומו עומד ומחטא ועל כולן הוא נותן מלמטה למעלה חוץ מזו שהיתה לפניו ממש שנותן ממעלה למטה כי היכי דלא ניתווסן מאניה: הזה ממנו על טהרו של מזבח: מאי [ד]טהרו אמר רבה בר רב שילא פליגיה דמזבח כדאמרי אינשי טהר טהרא והוי פליגיה דיומא מיתיבי [ה]בשהוא מזה אינו מזה לא ע"ג האפר ולא ע"ג הנחלים [ו]אלא חותה גחלים אילך ואילך ומזה אלא אמר רבה בר רב שילא על גלויה דמזבח כדכתיב [ז]וכעצם השמים לטוהר תניא חנניא אומר בצד צפוני הוא נותן רבי יוסי אומר [ח]בצד דרומי הוא נותן במאי קמיפלגי מר סבר [ט]פיתחא בדרום קאי ומר סבר [י]פיתחא בצפון קאי דב"ע מיהא היכא דגמרן מתנות דקרנות התם יהיב על גנו מאי טעמא אמר קרא [יא]וטהרו וקדשו מקום שקדשו שם טיהרו: שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון: דאמר קרא [יב]ואת כל דם הפר ישפוך וכי נפיק בההוא פגע ברישא: ושל מזבח החיצון היה שופך על יסוד דרומית: [יג]ת"ר [יד]יסוד המזבח זה יסוד דרומית אתה אומר יסוד דרומית או אינו אלא יסוד מערבית אמרת ילמד ירידתו מן הכבש ליציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו ואי זה זה יסוד מערבי אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו ואי זה זה יסוד דרומי תניא ר' ישמעאל אומר זה וזה יסוד מערבי ר' שמעון בן יוחאי אומר זה וזה יסוד דרומי בשלמא ר' ישמעאל קסבר ילמד סתום ממפורש אלא ר' שמעון בן יוחאי מאי טעמא אמר רב אשי קסבר פתחא בדרום קאי תנא דבי רבי ישמעאל בדבי רבי שמעון בן יוחאי זה וזה יסוד דרומית וסימניך משכוה גברי לגברא: אלו ואלו מתערבין באמה ויוצאין וכו': תנו רבנן [יו]מועלין בדמים דברי ר' מאיר ור' שמעון וחכ"א [יז]אין מועלין בהן

דאמר קרא אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד. ולא גרסינן בההוא פגע ביה ברישא ולעיל בפרק אמר להם הממונה (דף נג.) פי' אין מעבירין על המצות גרסינן: **משכוה** גברי לגברא. בפ' איזהו מקומן (זבחים דף נג:) איתא נמי וגרס רש"י התם זה וזה יסוד מערבי וסימנן משכוה גברי לגברא ומפרש רש"י ישמעאל שהן רביס משכו את ר"ש בן יוחי לומר כדבריהם ולא נהירא לר"י דבפרק בתרא דזבחים (דף קיט:) פליגי נמי רבי ישמעאל ור"ש בקרא דאל המנוחה ואל הנחלה דר' ישמעאל אומר דזו חוז שילה ור' שמעון אומר זו וזו ירושלים תנא דבי ר' ישמעאל בדבי רבי שמעון זו וזו ירושלים וסימן משכיהו גברא לגברא ומפרש רש"י ר' שמעון בן יוחי שהוא ימידי משך את תלמידי ר' ישמעאל להיות דברי רבם והשתא קשה מדא מין זה סימן דאדרבה דרך הוא שרבים מתגברין ומושכין את היחיד וא"כ אתי למיטעי ולומר ליפכא גברי לגברא א"כ מה סימן הוא ועוד דהא באיהו מקומן הוי ליפכא גברי לגברא א"כ אתי למיטעי ע"כ נראה כמו שפרש"י כאן זה וזה יסוד דרומית מיהו דלא מיטעי כאן גברי לגברא פירוש ר"ש בן יוחי שהוכר שמו ושם אביו משך תלמידי רבי ישמעאל שהוכר שמו ולא שם אביו לומר כדבריו וה"ג נמי בפרק בתרא דזבחים (ג"ז סס) וכן פי' בערוך בערך משך ואפילו אי גרסינן בתרוייהו גברא לגברי כגירסת רש"י דהתם נראה דלא קשה מה שהקשיתי הא אתי למיטעי ולהפך הפי' ולומר גברי לגברא די"ל דזה היה יודע שרבי שמעון האריך ימים אחר רבי ישמעאל ותלמידי רבי ישמעאל נמשכו ללמוד לפניו אחר פטירת רבם ואורחא דמילתא הוא כל הנמשך אחר חבירו לפניו אין שהם רבים בין שהוא יחיד יש לו לומר כדברי מי שהוא נמשך אללו: עד

פגע ברישא פי', הא דאמר מפורש הוא דם הפר שנשפך ביסוד מערבי, שנאמר ואת כל הדם ישפוך אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד. הנה מפורש ביסוד המזבח שהוא כנגד פתח אהל מועד והוא יסוד מערבי של מזבח החיצון. ושמוס הוא דם העולה ושאר הזובחים שעל מזבח החיצון שנאמר בהם ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המזבח סתם, ולפיכך אמר ר' ישמעאל זה מפורש וזה סתום ילמד סתום מן המפורש. ור' שמעון בן יוחי אמר כוליה מזבח בצפון קאי שנמצא יסוד דרומי הוא המכוון כנגד פתח אהל מועד, כי כל המזבח בצפון, וכשיוצא מפתח אוהל מועד כנגדו. דדום המזבח אינו מגיע למערבו אלא אם כן הופך פניו לצדדין. מזרח והיכל לימינו ומערב המזבח לשמאלו. רבי ר' ישמעאל הם חכמים הרבה, ור' שמעון בן יוחי איש אחד, ומשכוה גברי לגברא ושני הכל כר' ישמעאל זה וזה יסוד מערבי. אילו ואילו מתערבין באמה. כלומר, כל הדומים מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ומסברין לגנגין לזבל הבהמה מהן בלא פרוון מועלין בהן. חייבין קרבן מעילה.

ת"ר מועלין בדמים דברי ר' מאיר ור' שמעון, וחכמים אומרים אין מועלין.

מסורת הש"ס

פה א ב ג מיי' פ"ד מהלכי עבודת יום"כ הל' כ: פו ד מיי' פ"ב מהלכות מעילה הלכה יא:

רבינו חננאל

איבעית אימא אי סבירא לן דהקפה במזבח הפנימי ברגל הוא ילפינן פנים מחוץ, והכא בהא פליגי, ר' יוסי הגלילי סבר הקפה ברגל ור' עקיבא סבר הקפה ביד. ואיבעית אימא כולי עלמא הקפה ביד, ונדחה, דליכא למימר דר' יוסי הגלילי סבר הקפה ביד, דהא מתניתין לר' יוסי הגלילי היא, וקתני סיפא ר' אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא. כלומר, בידו היה מקיף ולא ברגל, מכלל התנא קמא דהוא ר' יוסי הגלילי סבר הקפה ברגל. ראם כן הוה ליה למימר ר' אליעזר מאי אתא לאשמועינן היינו תנא [קמא] אלא מחוורתא כדשנינן מעיקרא, והוא [ד]ריה"ג סובר הקפה ברגל ור' עקיבא סבר הקפה ביד. איבעית אימא אי סבירא לן הקפה ברגל כולי עלמא ילפינן פנים מחוץ, והכא בהא פליגי ר' יוסי סבר סביב דמזבח הפנימי בעינן דרך ימין כסביב דמזבח החיצון. ור"ע סבר סביב דמזבח הפנימי במקום חדא דקרן מזבח החיצון קאי כולו מזבח הפנימי אמה הוא וקרן מזבח החיצון אמה. תניא שני כהנים נשתיירו ששימשו במקדש ראשון אחד אומר בידי היקפתי ואחד אומר ברגלי היקפתי. כלומר, איזע קרי באחד מהן ונכנס השיני ושימש תחתיו, ונשתיירו שניהם. ר' אליעזר אומר במקומו היה עומד ומחטא ועל כולן היה נותן ממעלה למטה חוץ מזו שהיתה לפניו שנותן ממעלה למטה. מתניתין מני ר' יהודה היא, דתניא ר' יהודה אומר, ר' אליעזר אומר על כולן הוא נותן ממטה למעלה חוץ מזו שהייתה לפניו ממש, שנותן ממעלה למטה, כי היכי דלא נתווסן מאניה, כלומר אם יזה ממטה למעלה חיישינן שמא יפול הדם על בגדיו וישנסו כליו. הזה על טהרו של מזבח ז' פעמים כר' אחינן לאוקומיה פלגא דמזבח ונדחית, ואוקימנא גילויא דמזבח. וכיון שהעמדנו טהרו של מזבח גילוין, כלומר אינו מזה על גבי הנחלים ולא על גבי אפר, אלא חותה אילו ואילו ומגלה גוף המזבח ומזה על הזהב עצמו. ובאיזה המקום במזבח מזה. תניא ר' חנניא אומר בצד דרומי היה מזה ר' יוסי אומר בצפוני, ולדברי הכל הקפה ביד ולא ילפינן הקפה ברגל. ור' חנניא סבר פתחא בדרום קאי ומהיכא דנפיק התם מדי. ור' יוסי סבר פתחא בצפון קאי כו'. ודכולי עלמא מיהא היכא דגמרן מתנות דקרנות התם יהיב ברישא מאי טעמא אמר שמואל דאמר קרא וטהרו וקדשו במקום שמקדשו שם וטהרו. שירי הדם היה שופך אל יסוד מערבי. דקיימא לן אין מעבירין על המצות, וכי נפיק מן ההיכל ביסוד מערבי פגע ברישא. ושל מזבח החיצון ביסוד דרומי, כדתנן שהכבש היה לדרומו של מזבח. וכי נחית מן הכבש ליסוד דרומי

עין משפט נר מצוה

מוסף רש"י

הוצא במוף התוספת

תוס' ישנים

מעוין. מ"ר: ופתמא כרבי יאשיה כו'. ואחת משמע לאפוקי דלא מימא שנרך להפסיק מפוס דמתיר מדס הפר ומדס הטעיר אבל בעלמא אע"ג דלא מתיר יחמו כמאן דמתיר דמי: מין במינו מוקן. וא"ת מה לי נאפילה יהא היה ליה לקיחה ע"י דבר אחר שהה לקיחה דקאמר בפרק לולב הגזל (סוכה דף ל:) לא ליטקון אינים הושענא בפוהדיה כו' דבא אמר לקיחה ע"י דבר אחר שהה לקיחה אלמא מהני אע"ג דשולדא מוקן (ואע"ג דאינ ליה לרבא אם הפס מלילה נבי מין בשאינו מינו) מאחמר רבה הפס לא ליכתוב אינים הושענא כו' ורבא אמר מין במינו אינו מוקן ואמאי הא רבא הוא דאמר לקיחה ע"י ד"מ שהה לקיחה וע"כ צריך לומר דמיירי הפס שבחרך לולב כפולדא ואחזו לולב ע"י אחרת הפתרר כדמייתי הפס היה אוב קלר מפפקו בחוט כו' אבל אם מוכך הפתר בבנ יחי אינ בשאינו מינו מוקן והשתא קשיא דאמאי לא הוא הבא לקיחה ע"י ד"מ ר"ל דמיירי בחוכרן בחוך מזרק ינוקן ידו מחת שולי המזרק ואינו אחזו דרך ידו (בספתיחתו) ובספתיח אלרבמי קלא. מ"ר: מין במינו מוקן אי אינו מוקן. ואע"ג דרבא אינ ליה פ' לולב הגזל (סוכה ל:) מין במינו אינו מוקן אינה לינבא אחרינא דהתי שמעתא דרבא מפוס (דבל לגאוחו) אינו מוקן ורבה נמי פליג מרבא ולהכי מיבעיא ליה הכא: שני כלים ושירות אחת. וא"ת אחתי לא פשיט מהכ ברייתא לליטבא קמא דמין במינו אינו מוקן ומשמעת לי' אמר' ליה הא אפילו לקיחה ע"י ד"מ שהה לקיחה כדפירשתי לעיל דליכא מלילה אי נמי מיירי כגון שאחזו ביד כלי המלון ולקיחה אשר פתח אהל מועד. הנה מפורש ביסוד המזבח שהוא כנגד פתח אהל מועד והוא יסוד מערבי של מזבח החיצון. ושמוס הוא דם העולה ושאר הזובחים שעל מזבח החיצון שנאמר בהם ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המזבח סתם, ולפיכך אמר ר' ישמעאל זה מפורש וזה סתום ילמד סתום מן המפורש. ור' שמעון בן יוחי אמר כוליה מזבח בצפון קאי שנמצא יסוד דרומי הוא המכוון כנגד פתח אהל מועד, כי כל המזבח בצפון, וכשיוצא מפתח אוהל מועד כנגדו. דדום המזבח אינו מגיע למערבו אלא אם כן הופך פניו לצדדין. מזרח והיכל לימינו ומערב המזבח לשמאלו. רבי ר' ישמעאל הם חכמים הרבה, ור' שמעון בן יוחי איש אחד, ומשכוה גברי לגברא ושני הכל כר' ישמעאל זה וזה יסוד מערבי. אילו ואילו מתערבין באמה. כלומר, כל הדומים מתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון ומסברין לגנגין לזבל הבהמה מהן בלא פרוון מועלין בהן. חייבין קרבן מעילה.

ת"ר מועלין בדמים דברי ר' מאיר ור' שמעון, וחכמים אומרים אין מועלין.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com